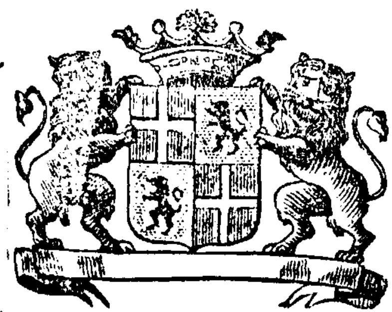
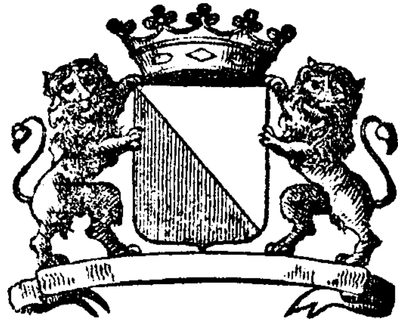
A°. 1857. N°. 283.

ZATURDAG 28 NOVEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

De Gedeputeerde Staten van Utrecht;

Doen te weten dat, ingevolge het besluit der provinciale Staten van den 26 dezer No. 3, het gedrukte verslag der Commissie van rapporteurs uit de afdeelingen over het onderwerp-reglement op de waterschappen, ter provinciale griffie algemeen verkrijgbaar is gesteld tegen den prijs van ƒ 0,65; voor zoover de voorraad strekt.

Utrecht, den 27 Nov. 1857. S. VAN HEEMSTRA, Voorz. C. W. MOORREES, Griffier.

UTRECHT 28 November.

De Indiesche post blijft enkele bijzonderheden mededeelen omtrent den toestand aldaar, die algemeen goed wordt geacht, althans als men in aanmerking neemt wat men had kunnen duchten. Alleen de toestand van *Havelock* is altijd nog eenigzins onzeker, terwijl het lot van Sanger veel vrees verwekt; er bevinden zich daar minstens duizend Britten, wier leven in 't grootste gevaar is; heeft men de stad niet spoedig hulp kunnen verleenen, dan ducht men, dat een der volgende mail-aankomsten weder het berigt kan brengen van een moordtooneel, als dat waarvan Cawnpore getuige was, en dat zoo algemeene verslagenheid in Engelaud te weeg bragt; alleen zou het aantal slagtoffers welligt slechts grooter wezen. Wat vooral als eene goede tijding wordt aangemerkt, is de aankomst in Indië van de schepen met 6,000 man troepen uit Europa gezonden. Men kan nu elke mail het berigt te gemoet zien van nieuwe troepenaankomsten uit Europa en dus ook telkens eene verbetering van den toestand verwachten. Intusschen is weder gebleken, hoe jammerlijk het uitstel der Eng. regering is geweest in het toezenden der troepen; immers de eerste troepen zijn met zeilschepen verzonden, en deze zijn eerst in Indië aangekomen, gelijktijdig met de 6 weken later uit Engeland vertrokken stoomschepen. Was dus dadelijk door de Britsche regering zoo niet van de overlandmail, dan toch van stoomschepen gebruik gemaakt voor de verzending van troepen naar Indië, die troepen waren er 6 weken eerder geweest, en in zulk een tijdverloop was zeker veel goeds reeds te doen geweest. (Moet deze zekerheid ook hier te lande niet op nieuw aansporen tot het eindelijk daarstellen eener vaste, eigen stoombootverbinding van hier met ons Indië, om voor alle eventualiteiten steeds te zijn voorbereid?)

In de financiezaken ontvangt men meer en meer goede berigten, behalve van daar waar de krisis zich voor 't eerst doet gevoelen. De Fransche bank heeft dan ook weder zijn diskonto 1 perCent kunnen verlagen. Men zegt, dat de heer *Fould*, uit Londen teruggekeerd, eene verbindtenis heeft gesloten tusschen de Engelsche en Fransche bank, die op hare beurt gunstig op de krisis zal werken. — De heer *Fould* moet echter ook in zake de Donau-vorstendommen drukke konferentiën hebben gehouden, en men noemt als gevolg daarvan een plan tot administratieve gelijkstelling der beide Donau-gewesten, dat — bij het behoud van twee afzonderlijke vorsten en divans, met eene vereenigde divan, die slechts nu en dan zal bijeenkomen, om over gemeenschappelijke belangen te oordeelen, — weinig kans tot slagen heeft, omdat het zeer onpraktiesch schijnt.

De gevolmagtigden der mogendheden, die het Parijsche verdrag hebben geteekend, hebben eene konferentie gehouden over de bepaling der grensscheiding voor Bessarabië. Die konferentie heeft tot niets geleid, omdat de kaart bij het geratificeerd traktaat van den Russ. gevolmagtigde niet voorhanden was.

Omtrent de agitatie in de Donauvorstendommen wordt nog wel geschreven, maar schijnbaar met weinig grond. Intusschen vereenigt Turkije eenige troepen aan de grenzen; dat is een bewijs hoe gaarne het elke aanleiding zou aangrijpen om de Prinsdommen weder te bezetten.

De Grieksche kamers zijn wegens onvoltalligheid niet geopend. Toch is er eene ministeriële krisis te Athene ontstaan, waarvan men de aanleiding niet kent.

Te Turijn beweert men, dat het kabinet *Cavour*, niet durvende steunen op de uiterste linkerzijde, tracht met het regter centrum in overeenstemming te komen en zich daardoor eene stelliger meerderheid te verschaffen, dan de soms minder willige ultra-liberalen het kunnen verzekeren.

In den kiezersstrijd in België is niets belangrijks voorgevallen; op de kandidaten-lijst voor de liberale kiezersvereeniging te Brussel zijn de uitvallende leden allen opgenomen, en voor het eene aftredende lid, dat niet meer in aanmerking wenscht te komen, is gesteld de advokaat *Defré*, zeer bekend door zijne vele brochures en werken over de politieke aangelegenheden, onder den naam van *Boniface* uitgegeven. — Door eenige leden wordt echter ook de burgemeester de heer *de Brouckère* als kandidaat gewenscht, die echter het bestuur niet zuiver liberaal genoeg schijnt.

Uit Batavia zijn er per mail berigten tot den 11. Okt. De toen aangekomen schepen waren:

Jupiter, Staatsraad v. d. Houven, Aldebaran en Jan van Schaffelaar, alle vier van Amsterdam en Bato, van Dordrecht.

Gister hebben wij *per telegraaf* berigt ontvangen van de afstemming van het budget van Oorlog door onze Tweede Kamer. Men zal in het Verslag der Kamer zien, dat de diskussiën weinig zijn geweest; er is van te veel vestingen, te vroeg pensioneren en moeijelijkheden door oorlog tegen het spoedig voortzetten van sommige publieke werken gewaagd, en de heer *v. Bosse* heeft op nieuw met veel cijfers betoogd, dat ons departement van oorlog te kostbaar was ingerigt. Na de haastige goedkeuring der artikelen is toen de begrooting gevallen met 36 tegen 32 stemmen.

Die uitslag heeft echter niemand verwonderd; uit het verslag over de werkzaamheden der Kamer in de afdeelingen was reeds gebleken, dat de begrooting van Oorlog zou vallen. Welligt had de minister in die overtuiging reeds vast besloten zijne portefeuille neder te leggen en had hij daarom vóór de stemming berigt, dat de Koning in zijn aftreden genoegen nam. Wij hebben hier thans niet te oordeelen over de afstemming van het budget; het is de uitdrukking der meening over de inrigting er van door de meerderheid. De begrooting van oorlog is hier te lande in den laatsten tijd zeker altijd moeijelijk te verdedigen geweest. Verwondering mag het daarom niettemin wekken, dat de minister *Forstner* nog zoolang gedraald heeft met zijn stellig besluit tot aftreden, nadat hem reeds zoolang het gevoelen der Kamer omtrent zijn stelsel bekend was, en het zwaard van *Damocles* steeds hem boven 't hoofd hing.

De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben zich gister morgen bezig gehouden met te raadplegen over het in overweging nemen (*la prise en considération*) van het voorstel der negen leden, tot afschaffing van den akcijns op het geslagt. Naar wij vernemen, heeft de groote meerderheid der leden, die zich in de afdeelingen bevond, zich voor het in overweging nemen van het voorstel verklaard, zoodat, indien de Kamer zich met dat gevoelen mogt vereenigen, gelijk te verwachten is, het gedane voorstel eerlang opzettelijk in de afdeelingen zal worden onderzocht. Intusschen verzekert men, dat vele leden zich reeds nu zeer ten voordeele van het voorstel hebben verklaard, maar dat anderen zich hunne later uit te brengen stem geheel hebben voorbehouden, hetzij omdat zij vreesden, dat, zoo het voorstel wierd aangenomen, de aanneming en uitvoering van die ontwerpen der regering, betrekkelijk de wijziging in 's Rijks belasting stelsel, ten behoeve der gemeenten, onmogelijk zou worden, hetzij (en dit waren natuurlijk andere leden), omdat men de voorkeur gaf aan de afschaffing van den akcijns op de brandstoffen. Het blijkt dus, dat door de ontwerpen, van regeringswege aangeboden, en het voorstel der negen leden, het gewigtige vraagstuk van de herziening van 's Rijks belastingstelsel en van opheffing van lasten, bij de Kamer wederom ernstig ter sprake zal komen. In allen gevalle ziet men de beraadslagingen over het in overweging nemen van het voorstel nu eerlang te gemoet, want het is het verlangen van de voorstellers, en, naar het schijnt, ook van de vergadering, dat zoowel de ontwerpen van de regering als het voorstel der negen leden worden behandeld vóór dat vastgesteld zal worden de wet, waarbij de middelen worden aangewezen tot dekking der uitgaven, in de Rijksbegrooting voor het dienstjaar 1858 vermeld. Men weet ook, dat de regering zelve de behandeling van hare ontwerpen vóór het einde van het jaar verlangt, zoodat uit een en ander kan worden opgemaakt, dat er in de volgende maand nog zeer belangrijke beraadslagingen bij de Kamer kunnen worden gehouden.

— Bij besluit heeft Z. M. tot burgemeester der gemeente West-Kapelle benoemd den heer *A. G. Peper*.

— Negen-en-vijftig praktiserende heel- en vroedmeesters te Amsterdam hebben gezamenlijk een adres ingediend aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal ter zake de ontwerpen van wet, regelende de uitoefening der geneeskunde, enz. Bij dat vrij uitvoerig adres zetten zij hunne onderscheidene bezwaren daartegen uiteen en rekapituleren ten slotte hunne wenschen in dezer voege:

„Dat niet worde gedoogd, dat de stand van heel- en vroedmeester, ofschoon *jure* gehandhaafd, echter *facto* geheel zou ophouden; — dat daarom het grootste gedeelte der heelkundige praktijk (de zoogenaamde *petite chirurgie*) niet door daartoe *min-* of *niet-*bevoegden zal worden uitgeoefend; — dat de voorgestelde *handlangers* ten strengste worden geweerd; — dat de strafbepalingen tegen beroepsovertredingen mogen vervangen worden door minder onteerende; — dat de honoraria bij tarief geregeld worden; — dat, bijaldien de stand van heel- en vroedmeester mogt worden opgeheven, eene eenvoudiger gelegenheid worde geopend om dien graad te erlangen, die, volgens deze ontwerpen, zou vereischt worden voor de uitoefening der geneeskunde; — dat bij de te ontwerpen reglementen de regten der thans bestaande heel- en vroedmeesters behoorlijk worden omschreven en naar de behoeften des tijds geregeld." *Amst. C.*

— Men meldt ons, dat de zaak tegen den predikant van E, die, zooals vroeger werd medegedeeld, geregtelijk zou vervolgd worden, ter zake dat hij zich op den kansel in strafbare bewoordingen zou uitgelaten hebben tegen de wet op het onderwijs, vooreerst nog niet ter openbare teregtzitting zal behandeld worden, vermits de stukken van het voorloopig verhoor voor den regter-kommissaris aan den minister van justitie zijn opgezonden, ten einde diens oordeel te vernemen, over het al of niet geraden der voortzetting dezer zaak. *Hbd.*

— Terwijl men van alle zijden van nieuwe spoorweg-verbindingen hoort spreken, heeft ook de gemeente Nieuwveen niet stil gezeten, maar een adres geteekend, om de verbinding van Utrecht en Leiden, zoo digt mogelijk langs dat dorp te leggen, en wel in de nabijheid van Aarlanderveen.

*— Van den Helder schrijft men ons:

De gemeenteraad alhier heeft op voorstel van drie zijner leden, met eenparige stemmen besloten, tot het indienen van een adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, bevattende beschouwingen ten betoog van het grootere nut eener spoorwegverbinding van Amsterdam met de haven van het Nieuwe Diep, boven de spoorweglijnen van Vlissingen of Harlingen in de Duitsche rigting.

Van de, behalve de bark de Nijverheid voor een paar dagen hier ook verongelukte kof is nog niets naders bekend; er is een vrouwenlijk en een kinderlijk te Texel aangedreven.

*— Heden, de gedenkdag van den intogt der Russiesche voorhoede binnen onze stad, en van de vlugt der Fransche bezetting, ziet men van openbare en bijzondere woningen de nationale banier wapperen, terwijl het klokkenspel van den Domtoren zich doet hooren.

— De gemeente Groningen, die gedurende eene reeks van jaren voorzien had in het onderhoud der kazernen, binnen hare wallen gelegen, stelde door haren Raad in 1856 een onderzoek in nopens de vraag, of de gemeenten tot dit onderhoud verpligt zijn, en, zoo ja, aanspraak hebben op eene vergoeding, door het rijk te betalen. De raad kwam tot de overtuiging, dat de aanspraak van Groningen billijk was, dewijl de voordeelen van het garnizoen op verre na niet opwogen tegen de kosten en nadeelen, welke de gemeente als vesting heeft te dragen, en dus in geenen deele eene reden konden zijn, waarom zij in het bijzonder een deel der kosten zou betalen, welke in het belang der verdediging van

het rijk moeten worden aangewend. De resultaten van het door voornoemden raad ingestelde onderzoek zijn thans aan de Tweede Kamer medegedeeld, terwijl de raad haar te gelijker tijd verzoekt, om zoo veel mogelijk te bevorderen eene regeling, waarbij aan de gemeente Groningen eene vergoeding worde verzekerd, zoowel door het gebruik van gebouwen aan haar in eigendom behoorende, als voor de kosten besteed aan die, welke aan het rijk behooren.

— De dood van den goeverneur der kon. militaire Akademie te Breda, gen. *Walther*, had volgens de *N. R. Ct.* plaats, ten gevolge eener beroerte die hem had getroffen, op het berigt, dat er weder tusschen de kadetten van het 3. en 4. studiejaar ongeregeldheden plaats hadden gehad buiten de Akademie, waarbij onderling messteken waren toegebragt. Die zaak zal voor den krijgsraad komen.

— In het jaar 1856 zijn in de provincie Friesland in het geheel 2075 runderen aan de longziekte gestorven, 3652 runderen gedood, dus te zamen 5727 runderen tengevolge der heerschende ziekte omgekomen. Rekent men de waarde van ieder rund door elkander op ƒ 100, dan heeft de landbouwende stand in dat gewest eene waarde van ƒ 572,700 verloren.

— De laken-, duffel- en baai-fabrieken te Tilburg, hebben dit jaar steeds druk doorgewerkt, terwijl de verzendingen, zoowel naar Holland als het buitenland van jaar tot jaar blijven toenemen, een bewijs, dat het Tilburgsche fabriekaat steeds meer gezocht wordt en de konkurrentie met het buitenland kan volhouden. De uitgebreidheid die het fabriekswezen aldaar in de laatste jaren heeft verkregen is verbazend; in den loop van dezen zomer werden weder eenige fabrieken aanzienlijk vergroot, terwijl thans nog twee nieuwe in aanbouw zijn, welke beide door stoom gedreven zullen worden. Het aantal stoomfabrieken aldaar zal dus weldra op veertig gebragt zijn. *N. R. Ct.*

*— Men klaagt uit Drenthe over de slechte politie ten platte lande; te Uffelte werden onlangs bij 16 personen de glazen ingeworpen uit balddadigheid; de predikant der Herv. Gemeente te Schoonebeek heeft onlangs zijn ontslag moeten nemen wegens de vele balddadigheden, die dag en nacht hem van alle zijden werden aangedaan.

*— Door eene welwillende hand wordt onze aandacht gevestigd op de duidelijke, onderhoudende en doeltreffende voordragt, die telken Dingsdag avond in het gebouw van het Kabinet van Landbouwwerktuigen, op de Drift, alhier gehouden wordt voor ieder, die belang stelt in den Landbouw in het algemeen en in de goede toepassing der *Landhuishoudkunde* op onzen landbouw in het bijzonder. Door praktische aanwijzing van werktuigen, door afbeeldingen en vooral door te wijzen op hetgeen in het buitenland, met het oog op den bloei van den Landbouw, wordt gedaan, doet de hoogleeraar *Bergsma* ieder, die zijne voordragten bijwoont, overtuigd zijn, van al wat voor onzen Landbouw nog moet gedaan worden, om die op eene hoogte te brengen, eenigzins gelijkstaande met hetgeen men elders ziet, en die zoo heilrijk zou wezen ook voor ons land.

*— Morgen ochtend treedt alhier in de Waalsche Kerk voor de gemeente op de heer *Busken Huet*, pred. te Haarlem, en bij de Remonstrantsche Gemeente de heer *H. C. Rogge*, pred. te Moordregt.

*— Uit Heusden schrijft men ons van den 27 Nov.: Naar aanleiding eener vakature voor de stadsschool alhier, welke ontstaan is door het vertrek van den heer *van Kluiven* naar eene bijzondere school te Gorinchem, hebben zich 17 aspiranten onderworpen aan een reeds vroeger plaats gehad hebbend vergelijkend examen; gisteren is door de gemeenteraad alhier benoemd geworden tot haren onderwijzer de heer *F. H. Scheffelaar Klots*, sekondant te Bergen op Zoom.

— Van Harderwijk zal weder naar 't Nieuwe Diep vertrekken, om op de Doggersbank naar O. Indië te worden ingescheept, een detachement van 125 man, onder geleide van de 1e luits. *Rijnen*, *Bogaart*, *v. Freijtag v. Overstraten* en off. van gez. *Postma*.

— Door de luits. ter zee *J. C. Walsh* en *S. P. L...* van de Amerikaansche marine, die belast waren waarnemingen te doen ter voltooijing van *Maury*'s wind- en stroomkaarten, zijn bij die gelegenheid belangrijke proeven genomen, omtrent de onderzeesche stroomingen, wier bestaan dikwerf ontkend werd. Een met de noodige ballast bezwaard houten blok werd op verschillende diepten van 100 tot 500 vademen in zee gelaten en door middel van een boei zwevende gehouden. Zoodra deze toestel aan zich zelf ...laten, zag men het zonderling verschijnsel, ..., tegen wind, zee en stroom, met eene snelh... 1 tot $1^3/_4$ mijl, voortdreef. Deze onder...mingen zijn voornamelijk oorzaak, dat men bij groote diepten, geene naauwkeurige peilingen kan doen. De trek van den stroom wordt namelijk eindelijk zoo sterk, dat de loodlijn even snel blijft afloopen, als het lood reeds op den bodem rust. Indien men de lijn alsdan wil inhouden breekt die onmiddelijk. Zoo liep, bij eene in 1852 gedane peiling in den Zuid-Atlantieschen Oceaan, de lijn 8 à 9 uren zonder ophouden af, en brak toen men tegen den nacht het vieren wilde beletten; toch bleek uit latere onderzoekingen, dat de diepte der zee aldaar, slechts 3 zeemijlen bedroeg. Het bij latere proeven gebruikte dieplood bestaat uit een grooten kanonkogel, welke aan eene zeer dunne lijn bevestigd is, en welke door een eigenaardigen toestel de lijn los laat, zoodra hij den bodem der zee bereikt heeft, als wanneer men alleen eene kleinen cijlinder ophaalt, waarin zich eenige voorraad van de bestanddeelen, waaruit de bodem bestaat, bevinden. Op deze wijze werd later door *Parker*, op een togt naar Rio-Janeiro, 45,000 voet diepte gepeild. Ook de peilingen voor den onderzeeschen telegraaf tusschen Ierland en Noord-Amerika zijn op die wijze bewerkstelligd. *N. R. Ct.*

:— Gister overleed te 's Hage de prokureur bij den Hoogen Raad Mr. *G. van der Jagt*; eergister te Leeuwarden de oudste prokureur bij het hof van Friesland Mr. *Warmolts*.

— Wij hebben in der tijd een enkel woord gezegd van de dwaze ingenomenheid, die enkele personen meenden te moeten openbaren voor de Maleijers, die, wegens opstand teregtstaande, zeker met zeer veel welwillendheid door den regter zijn behandeld, en toch als martelaars zijn gevierd. Men zal gezien hebben, dat de begrafenis van den achtergebleven Maleijer *Setro* weder met buitengemeene plegtigheid plaats had. De *Tijd* zegt daarover zeer juist: „Het blijkt dat de mevr. *de Salis*, geb. *Morrees*, bij haar gedrag in de zaak der Maleijers, ondanks de algemeene en openlijke afkeuring die ze heeft ondervonden, ten einde toe is blijven volharden, en den ten haren huize overleden matroos een praalbed en eene plegtstatige ter aarde-bestelling heeft waardig gekeurd. Het verwondert ons ten hoogste, dat er onder onze voor hun ronde fierheid bekend staande varensgezellen, een zestal te vinden geweest is, die zich voor geld misschien, de vernederende rol getroost hebben van als handelende personen in deze dwaze demonstratie op te treden. Wij hopen, dat hiermede de maleijeromanie voor goed een einde neme."

— Men schrijft uit Woudrichem: De houtingvangst levert dit najaar voor de vele lieden alhier, welke hun bestaan alleen van de vischvangst hebben, goede verdiensten op. De houting is dit jaar beter van smaak dan het vorige jaar, en wordt voor 5 cent per stuk verkocht, terwijl vroeger tot 3 à 2 cent gegeven werd.

— In de gepasseerden Zondag te Arnhem gehoudene vergadering van het technisch komitee, is het volgende programma voor het aldaar in Augustus 1858 te vieren 4. Ned. nationaal zangersfeest vastgesteld, als:

1. deel. 1. Sey mir gnädig, Motette, Klein; 2. Der frohe Wandersmann, Mendelsohn; 3. Lof aan Noach, Viotta; 4. Koor uit Oedipus in Colonnes, met orkest, Mendelsohn; 2. deel. 5. Gevangenkoor uit Fidelio, met orkest, Beethoven; 6. Glockentöne, Bertelsman; 7. Normansang, Kücken; 8. Rembrand, Feestzang, met orkest, Verhulst. 3. deel. 9. Koor uit Templer und Judin, met orkest, Marschner; 10. In 't Bosch, Smits; 11. Kriegerscëne, met orkest, Fischer; 12. Volkslied, Wilms.

Tot solisten zijn gekozen: 1. tenor de heeren Smabers uit Alkmaar en Rijken uit Rotterdam; 2. tenor de heeren Rehbock uit Amsterdam en Lohrman uit Arnhem; 1. bas de heeren Imminck uit Amsterdam en Dekkers uit 's Hertogenbosch; 2. bas de heer Craeijvanger uit Utrecht. *Arnh. Ct.*

— De heer *de Vries* te Amsterdam schijnt eindelijk geslaagd te zijn in het engageren van een goede eerste tenor voor zijne Hoogduitsche Opera. Men leest deswege in het *Handbl.*: „den heer *Liebert*, eerste tenorzanger van Breslau, die als *Masaniello* zijne eerste gastrol alhier vervulde, zijn bij die gelegenheid herhaalde toejuichingen ten deel gevallen. Deze gast, die, naar men wil, geëngageerd zal worden, verdiende zulk eene onderscheiding wegens het vuur, de kracht en de levendigheid, die hij in zijne voordragt ten toon spreidde, waartoe zijn fiksch en kernig stemgeluid veel medewerkte."

— Te Kruiningen heeft den 23. dezer een treurig jagtongeluk plaats gehad. De timmerman aan de werken van het te graven kanaal, begaf zich met zijn 13jarig zoontje op de jagt, waarbij de laatste het ongeluk had zijn vader zoodanig te treffen, dat hij op staanden voet dood bleef.

Texel 25 Nov. Binnengekomen Triton, kapt. *A. P. Duinker*, en Rijnbrand, kapt. *P. F. Lange*, beiden van Suriname, en Pegasus, kapt. *J. Hofker*, van Curaçao.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 27 *Nov.* 0.09 El; + AP. 7.04. Gew. *Keulen*, 26 „ 2 v. 5 d. (2 v. $8^1/_2$ d. Rijnl. Gew. $^1/_2$ duim. Rijnl.

De Rijnhoogte te Kenlen den 27. Nov. 2 v. 5 duim of 2 voet $8^1/_2$ duim Rijnlands.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In de bijeenkomst van de Tweede Kamer gister is aangekondigd, dat tot rapporteurs zijn benoemd over de voordragt ter afschaffing van den akcijns van het geslagt, de heeren *Dirks*, *v. Bosse*, *Wintgens*, *de Kempenaer* en *Hoynck*, en over de tijdelijke verordening op de inkomende regten de heeren *Dirks*, *v. Bosse*, *Godefroi*, *Hoffman* en B...

De heer *Dommer van Poldersveldt* herinnert, dat de verschillende elkander opvolgende ministers van Oorlog telkens te strijden gehad hebben over het hooger of lager cijfer van hunne begrooting. Hij hoopt, dat de tijd eenmaal geboren zal worden, dat in deze Kamer die begrooting met algemeene stemmen zal worden aangenomen, en spreker gelooft, dat dit kan geschieden. Het groote bez... is, naar hij meent, hierin gelegen: Om de ste... van het leger te bepalen, moet men in acht ne... de gesteldheid van het land en de punten, die ... in tijd van oorlog denkt te bezetten. En nu is ... stelling niet nieuw, dat juist die punten te ... zijn, en dit heeft natuurlijk invloed op de som. ... gelooft ook, dat, is eenmaal onze organisatie ... het leger tot stand gebragt, de som van 12 ... lioen noodig is, maar de vraag is hier, of men ... kan komen in een toestand, waardoor met mi... geld in de behoefte kan worden voorzien. Spr... gelooft die vraag toestemmend te kunnen beantw... den. Hij geeft zijne bezwaren op, tegen het te ... aantal vestingen, met wederlegging daarbij van ... stellingen, in de regeringsstukken vervat.

Hij heeft vervolgens gewezen op de noodzak... heid van vernaauwing van den band tusschen ... en het Indisch leger en heeft ten slotte geme... dat men met pensionering te haastig is, en voo... dienst geschikte menschen te veel ontslaat.

De heer *van Bosse* heeft zijne bedenkingen ... het hooge cijfer der onkosten van dit Departe... nader verdedigd. Op den voorgrond stelt hij, ... het hem is voorgekomen, dat wij binnen de beho... lijke grenzen onzer finantiën een goed georganise... leger moeten hebben. Hij moet tevens opmer... dat bij eene dergelijke berekening, ook met de me... naauwgezetheid bij het onderzoek, soms de bij... derheden ontbreken. Zijne rede loopt hoofdzak... over cijfers en vergelijkingen van wederzijds be... cijfers. De slotsom is, dat hij, toegevende som... punten, in de nota des Ministers gereleveerd, d... entegen op andere onderwerpen zijne vroegere ... lingen moet volhouden. Het resultaat blijft nog ... toos, dat het cijfer der kosten van het Depart. ... Oorlog hier te lande, zoo al niet hooger, dan z... gelijk is aan dat van België, welk land een ... grooter en veel uitgebreider militaire administ... heeft dan Nederland.

Op eene vraag van den heer *Thorbecke*, be... fende de medewerking van het departement ... Oorlog bij den aanleg van openbare werken, en ... zonderheid nopens het doorgraven van Holland... het-smalst, heeft de Minister bevestigd hetgeen ... Minister van Binnenl. zaken deswegens heeft ... klaard, en verzekerd, dat het departement zich ga... met de werken, die de verdediging van Amster... vereischt, wil belasten, mits dezelve aan dit de... tement worden vergoed. De heer *Thorbecke* h... daarop aangemerkt, dat de Minister toch derge... toezegging niet van de Kamer zou verlangen, zo... dat zij kennis had bekomen van den aard en ... omvang van het werk, en dit heeft de Mini... toegestemd.

De heer *Elout* heeft de begrooting verdedigd, ... hulde gedaan aan de goede trouw en de bekwaam... van den Minister. Hij heeft doen uitkomen, ... staatsbelang het instandhouden van een behoo... leger vordert, en dat hij de goedkeuring der on... werpelijke begrooting zoude aanmerken als eene ... van vaderlandsliefde en strekkende om rust, orde ... welvaart in den Staat te bevorderen.

De heer *Storm v. 's Grav.* heeft de begrooting ... strategische gronden verdedigd en het gevaar ... uitkomen, in het belang der defensie, van de ... ping van zoovele vestingen, als men schijnt ... verlangen.

De Minister van Oorlog beantwoordt mede ... heer *Dommer* en zegt, dat de bestaande vestin... *vooralsnog* noodig zijn, doch gelooft, dat tengevo... van de ontwikkeling van industrie, de vestingen ... lieverlede zullen worden opgeheven, om door ... te worden vervangen en blijft beweren, dat ... opheffen van vestingen zeer kostbaar is. Wat ... punt der pensioneringen betreft, zegt Z. Exc. ... spr. een punt van zeer teederen aard heeft aang...

voerd, en dit met de meeste kieschheid heeft gedaan. Ook de Minister zal geen namen noemen, maar dat lid zou hem bijzonder verpligten, evenzeer als alle leden der Kamer, wanneer zij zich aan zijn Depart. begaven, om inzage te nemen van alle stukken, waaruit zal blijken, dat hij niet anders kon handelen.

Z. Exc. zal den heer *van Bosse* schriftelijk antwoorden.

Bij de beraadslaging over de afzonderlijke artikelen der begrooting, zijn deze allen achtereenvolgens goedgekeurd.

De minister van Koloniën heeft gemeend de vertegenwoordigers te moeten wijzen op het Indiesche leger, en op de nadeelige gevolgen, welke eene kwalijk beraamde bezuiniging hier te lande op dit leger zou kunnen hebben, 't welk voor de koloniale en alzoo voor de vaderlandsche belangen als van zoo veel gewigt moet worden gerekend; waarvan een der bevelhebbers, de hertog *van Saksen Weimar*, nog laatstelijk een zoo hoogst loffelijk getuigenis heeft afgelegd, en tot welks instandhouding de Nederlandsche inrigtingen voor het krijgswezen zoo dienstbaar zijn.

De heeren *ten Cate*, *van Lijnden* en *Westerhoff* hebben den minister opmerkzaam gemaakt op het gevaar van kruidmagazijnen binnen de bevestigde steden.

Alvorens men tot de stemming over het hoofdstuk is overgegaan, heeft de minister van Oorlog verlangd nog eenige woorden te mogen spreken, en heeft hij de vergadering doen opmerken, dat zij in een gewigtig vraagstuk zoude beslissen, waarvan de toekomst van het vaderland kan afhangen. Naar zijne overtuiging zoude het verwerpen der begrooting niet anders dan als eene voor het vaderland zeer treurige gebeurtenis kunnen worden beschouwd, en om deze gewigtige zaak geheel van den persoon van den minister af te scheiden, heeft hij niet geaarzeld, te verklaren, dat deze begrooting de laatste zoude zijn, welke hij dacht voor te dragen en te verdedigen, want dat zijne gevorderde jaren en geschokte gezondheid hem niet veroorloofden om zich verder met de hem opgedrage taak te belasten; — dat ook de Koning daarmede bekend was en Z. M. er zijne goedkeuring aan had gehecht.

De heer *Dommer* heeft nog gemeend te moeten verklaren, dat hij geene vermindering van strijdkrachten verlangt, maar eene vermindering van uitgaven.

Bij stemming is het onderwerpelijke tiende hoofdstuk met 36 tegen 32 stemmen verworpen. De Kamer was voltallig. Tegen hebben gestemd de heeren *Thorbecke*, *v. Zuylen*, *Poortman*, *v. Hoëvell*, *v. Eck*, *Westerhoff*, *...llert*, *Sloet*, *v. d. Linden*, *v. d. Veen*, *ten Cate*, *...yck*, *Reinders*, *Anemaet*, *Hugenholtz*, *v. Bosse*, *...ker*, — *Bots*, *Beens*, *Storm*, *Strens*, *Meeussen*, *...link*, *de Lom*, *de Limpens*, *Hengst*, *v. Nispen*, *...yben*, *Dommer*, *de Poorter*, *Jespers*, *v. Wintershoven*, — *Gevers*, *Heemskerk*, *Slicher* en *v. Akerlaken*.

Heden is de beraadslaging over de begrooting van het dep. van koloniën geopend.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 22 November.

Uit Montenegro komen bijna dagelijks vlugtelingen op Oostenrijksch grondgebied aan. Onder deze bevinden zich de familiën van de kortlings te Nieka ...ttiglijk doodgeschotene *Marco Djuraskowitsch* en ... *Buco Doberlianin*. De eerste was als de rijkste man in Montenegro bekend; zijn huisgezin is thans tot den bedelstaf gebragt, dewijl zijn geheel vermogen door den vorst is in beslag genomen. De schildering, die de vlugtelingen van den toestand in Montenegro maken, is bedroevende. Ieder, die eenigen invloed bij de bevolking bezit, wordt door den vorst als vijand beschouwd en als zoodanig behandeld. Ieder, die wat te verliezen heeft, neemt thans de wijk naar Oostenrijk.

WEENEN, 25 November.

Het gerucht dat lord *Palmerston* voornemens is ernstige maatregelen te bevelen om de Napelsche regering de twee Engelsche ingenieurs te doen in vrijheid stellen, die zich aan boord van de Cagliari bevonden, schijnt zich te bevestigen. De noodige stappen moeten te Napels reeds gedaan zijn.

De *Oostenr. Ztg.* bespreekt heden de geprojekteerde Oostenrijksch-Britsche telegraaf-lijn, en tracht de door de Engelsche drukpers daartegen gemaakte bedenkingen te wederleggen. „De Oostenrijksche regering," zegt genoemd blad, „wil een onderzeeschen draad van Ragusa naar Corfu leggen, dien over Zante en Candia verlengen en in Alexandrië doen eindigen. Zij wil alle stations op die punten onderhouden, en voor de verzending der depèches in de Engelsche en andere bepaalde talen zorg dragen. Daartegen verbindt zich de Engelsche regering van Suez een draad door de Roode en Perzische zee tot Bombay te leggen en daardoor de verbinding tusschen Indië en Europa daar te stellen. De uitsluitende verzending van Engelsche depèches langs dezen weg, de daarstelling van een korresponderenden telegraaf door den Arabischen zeeboezem, ziedaar de onafwijsbare voorwaarden, waaronder Oostenrijk het reuzenwerk van een Middellandsche-telegraaf kan ondernemen. Ziedaar de prijs, dien Engeland voor eene onderneming betaalt, die zijne belangen in zulk eene hooge mate bevordert."

TRIEST, 27 November.

Er zijn nadere berigten uit Bombay tot den 3 Nov. Er was een komplot onder het 32e reg. van Bengalen ontdekt, waarvan de uitbarsting spoedig is verijdeld geworden. De toestand van Pundjaub en Radschputana was niet gunstig. Madras bleef rustig. De dagbladen *Englishman* en *Bengal Hurkaru* hadden waarschuwingen ontvangen.

Er zijn berigten uit Athene van den 21 Nov. De president van den raad der ministers had zijn ontslag genomen. De Kamers waren verdaagd, uithoofde geen genoegzaam getal leden was opgekomen. Het Grieksche goevernement had Fransche werklieden gevraagd, om wegen aan te leggen.

BERLIJN, 27 November.

De minister van koophandel heeft de koninklijke bank gemagtigd, geldleeningen op fabriekgoederen te doen, even als zulks vroeger door de beleeningsbanken geschiedde.

Per telegraaf meldt men uit Petersburg van den 25. Nov., dat de vorst was ingetreden: de koude was er 8 gr. onder nul. Het ijs, dat de Newa in de golf voerde, had de scheepvaart tot aan Kroonstadt gestremd. Het ijs te Petersburg was zoo sterk, dat het de slede kon dragen. De wind was Oostelijk geworden.

De Mecklenburgsche Stenden, die de opheffing wenschten der privilegiën van de edelen, die geene belasting behoeven te betalen gelijk de burgers, welke opheffing echter door den adel telkens is en zeker ook nu zal worden verworpen, hebben eergister afwijzend beschikt op een verzoekschrift van de Israëlitiesche gemeente te Parchim, waarbij deze gelijke burgerschapsregten voor zich vraagt; als de Christenen bezitten; die gelijkstelling was den Israëlieten herhaaldelijk in 1847, 1848 en 1849 door den landdag toegezegd.

HAMBURG, 27 November.

Ten einde aan de heerschende geldkrisis te gemoet te komen, is de senaat door de burgerschap gemagtigt tot het uitgeven van 15 millioen mark Obligatiën, die aan den handel zullen worden verstrekt, wanneer hij 50 pCt. in wissels daarvoor stort. Vermits de handelaar daardoor voor goederen en wissels een effekt verlangt, dat hij tegen 100 pCt. gemakkelijk in specie kan verwisselen, is ook deze maatregel zeer gewigtig, om de krisis aldaar onschadelijk te maken.

ENGELAND.

LONDEN, 26 November.

Twee van de tien regimenten, welke te Deessa in opstand zijn gekomen, behooren tot het leger van Bombay. *Scindiah*, die Engeland niet ontrouw wilde worden, is te Agra door zijne troepen vermoord.

De *Morning Post* houdt een dreigend artikel in tegen het Napelsche goevernement.

Te Newcastle-on-Tijne werd eene levendige vergadering gehouden, waarin met verontwaardiging het gedrag van het Napelsche en van het Engelsche goevernement gelaakt werd, ten opzigte der twee Engelsche machinisten, die te Napels gevangen zitten.

De *Times* berigt, dat de vijftien schepen, welke volgens de laatste Indiesche dépêches in Indië zijn aangekomen, ruim 5000 man versterking hebben aangevoerd. Dat blad is van gevoelen, dat de ontvangen berigten beter zijn dan men durfde verwachten, door de geruchten, welke er in Indië bij het vertrek der vorige mail hadden geloopen. Het eenige, waarover zich dat dagblad ongerust maakt, is de omstandigheid, dat een groot aantal Europeanen op het fort Sangor is ingesloten.

De *Morn. Adv.* berigt dat een ontwerp tot parlementaire hervorming gereed is, en waarschijnlijk alleen dan in de aanstaande zitting zal worden ingediend, als het volk er luide om roept, zullende anders lord *Palmerston* nog niets voorstellen.

Er is sprake bij de direkteurs der O. I. Komp. om aan gen. sir *Achdale Wilson van Delhi* een pensioen van 1000 £ en aan de naaste betrekkingen van de gen. *Nicholson* en *Neill* een pensioen van 500 £ toe te kennen, terwijl sir *Havelock* van wege de regering een pensioen zou ontvangen van £ 1000.

LONDEN, 27 November.

De *Times* van heden meldt, dat de Regering den voorslag aan het Parlement zal doen, om de O. I. kompagnie af te schaffen en het bestuur over Indiën aan de regering over te dragen.

Het van wege het Bestuur der Bank bekend gemaakte berigt kondigt eene vermeerdering van voorraad van metaal in de Bank aan. Er heerscht in de finantiële wereld eene betere stemming. Het geld is over het algemeen overvloedig.

De wisselkoers op Calcutta, alwaar het geld ook rijkelijker voorhanden is, is $26^{1}/_{2}$; op Hong-Kong 5; op Shanghai $6^{3}/_{4}$.

Uit Nieuw-York zijn berigten tot den 15. Nov. Aldaar was het finantie-wezen ook gunstiger; de fondsen kwamen hooger af; de prijzen der boomwol en der granen daarentegen waren lager.

— 27 *Nov.* Gec. $91^{1}/_{4}$; Sp. $1^{1}/_{4}$ pCt. 25; Rusl. 5 pCt. $105^{1}/_{2}$; $4^{1}/_{2}$ pCt. 95; Holl. 4 pCt. $96^{1}/_{2}$; $2^{1}/_{2}$ pCt. $63^{1}/_{2}$; Peru $4^{1}/_{2}$ pCt. 75; Sard. 5 pCt. 88; Mex. $18^{1}/_{4}$.

FRANKRIJK.

PARIJS, 28 November.

De heer *Fould* is uit Londen teruggekeerd, en het bewijs dat hij daar wel degelijk over de zaak der vorstendommen moest spreken, meent men daarin te zien, dat die zaak sedert zijne terugkomst hare oplossing eenigzins naderbij schijnt. Frankrijk en Rusland zullen nl. het volgende programma, dat zeer veel kans heeft van te worden aangenomen, tegenover dat van de Divans stellen:

1°. Administratieve- en tolvereeniging. 2°. Bijeenroeping van jaarlijksche Divans in elk vorstendom. 3°. Driejaarlijksche bijeenroeping van buitengewone Divans, bestaande uit afgevaardigden van beide gewesten, ter regeling der gemeenschappelijke kwestiën, en 4°. Benoeming van twee soevereine vorsten, overeenkomstig de oude verdragen en de den Romanen verzekerde voorregten, met verpligte ratifikatie door de Porte.

De staatkundige vereeniging wordt, naar men ziet, geheel vergeten, hoezeer er ook vroeger voor geijverd werd.

De nota betreffende eene eventuële bezetting der vorstendommen is vooralsnog niet van de Porte uitgegaan.

Overmorgen zullen de HH. *Goudchaux* en *Carnot* en ook de heer *Hénon* den president van het Wetg. Ligchaam te kennen geven dat, zij hunne benoeming tot leden dier vergadering niet aannemen, wijl de tegenwoordige wetten den leden een eed voorschrijven, dien *zij* niet kunnen afleggen.

De heer *Dupin* zal in zijne bij zijne installatie op Zaturdag a. s. te houden redevoering hoofdzakelijk betoogen dat er sedert 1848 geene mannen van deze of gene staatkundige partij meer bestaan, maar dat het slechts vrienden of vijanden der maatschappij of wel onverschilligen geeft, en het dus niet twijfelachtig is, welke zijde de regterl. magt moet kiezen.

De heer *Fould* is eergister avond te Parijs teruggekomen.

De raad van de bank heeft gister besloten het diskonto met 1 pCt. te verminderen, zoodat dit thans is bepaald op 7, 8 en 9 pCt. voor de wissels, die op één, twee en drie maanden vervallen.

Uit Madrid verneemt dat de Spaansch-Mexik. kwestie een ongunstigen keer neemt; de Spaansche regering neemt de door Mexiko voor de onderhandelingen gestelde voorwaarde, de toelating van den heer *Lafragua* als gezant, niet aan. De kapitein-generaal van Cuba stelt alles in het werk om de regering tot den oorlog te doen besluiten; hij verzekert de noodige geldelijke hulpmiddelen te hebben om de kosten te dekken.

PARIJS, 27 November.

De *Moniteur* van heden vermeldt, dat, daar het getal gevangenen op Belle-Isle tot op 80 verminderd is, dat etablissement kan ontruimd worden. Meer dan de helft der gevangenen, wier gevangen-tijd eertsdaags verstreken is, zal naar Mont-St. Michel vertrekken, 33 anderen zullen naar Corte en naar Corsica worden gezonden.

— 27 *Nov.* Rente kont. $4^{1}/_{2}$ pCt. 90,85; op tijd 3 pCt. 67,30; Fr.-Oost.-Spoorw. 658; Sp. $1^{1}/_{4}$ pCt. $24^{3}/_{4}$; 3 pCt. $37^{5}/_{8}$.

MARSEILLE, 20 November.

Er zijn alhier tijdingen ontvangen uit Konstantinopel tot den 8. Nov. Bij Widdin, aan den Donau, waren 10 batt. troepen bijeengetrokken. De *Presse d'Orient* zegt, dat zulks is veroorzaakt door de ontdekking van de zamenzwering tegen het leven van den prins van Servië. Intusschen is de provincie rustig. Prins *Alexander* had 7 senatoren verbannen.

De navigatie-akte, nopens de vrije vaart op den Donau, zou eerstdaags worden bekend gemaakt, en den 1. Januarij 1858 in werking komen. Oostenrijk zal een mininum der interessen van de Oostenrijksche stoomboot-maatschappij waarborgen, doch had alle voorregten afgeschaft en eene vrije konkurrentie toegestaan.

Reschid-Pacha heeft een *memorandum* aan de gezanten der mogendheden te Konstantinopel gerigt, om van de vreemde schepen en booten een nieuw tarief te kunnen vorderen, tot onderhoud der vuurbaken, welke de Porte niet kon betalen, met bedreiging de vuren anders te zullen doen wegnemen. De gezanten protesteren tegen die vordering.

De mail van China is te Alexandria aangekomen, bevestigende de tijding, dat vele der christen-zendelingen in China ter dood waren veroordeeld. [illegible] Fransche eskader had bij den storm op de [illegible]sche kusten niet geleden. De baron *Gros* was den 14. Okt. en de Britsche admiraal *Putiatine* den 16. Okt. te Hong-Kong aangekomen.

ADVERTENTIEN

*** Op den Huize *Blikkenburg* beviel voorspoedig van een *ZOON*, de Hoog WelGeboren Vrouwe, L. E. HUYDECOPER, geb. Baronnesse VAN HARDENBROEK.

Zeyst, 26 November 1857.

*** Heden overleed mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, A. RISTER, in den ouderdom van 75 jaren.

Utrecht, 26 Nov. 1857. — A. VAN DER MAST, Wed. A. RISTER.

Algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Die iets te vorderen hebben van — of verschuldigd zijn aan de Nalatenschap van wijlen den Heer E. J. LANKHAAR, in leven Houtzaagmolenaar en Koopman in Houtwaren (onder de firma van de Gebroeders LANKHAAR), gewoond hebbende en op den 3 November 1857 onder de gemeente Jutphaas overleden, gelieven daarvan vóór den 1 December aanstaande franco opgave of betaling te doen ten kantore van den Notaris E. VAN ZIJDVELD, te Utrecht.

*** Allen, die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan de Erven wijlen den WEW. Hr. C. KUPPENS, in leven R. K. Pastoor te Utrecht, worden uitgenoodigd, daarvan vóór den 6. December e.k., schriftelijk opgave te doen aan den Executeur testamentair, Mr. A. W. K. ARIENS, Advocaat aldaar.

AANZIENLIJKE HOUTVERKOOPING

op het Landgoed *Welgelegen*, onder *Vreeland.*

*** De Notaris C. P. H. SUYCK, te *Vreeland*, zal op Woensdag den 16. December 1857 en volgende dagen, telkens des voormiddags ten 10 ure, ten huize van den Logementhouder *J. Floor*, aldaar, in het openbaar verkoopen: (Op dag tot 1 Junij 1858).

Ongeveer **2000** stuks EIKEN, IEPEN, ESSCHEN, BEUKEN, LINDEN, SPARREN, WILGEN- en POPULIEREN BOOMEN, grootendeels van buitengewone zwaarte en lengte, en meest gerooid liggende; — alsmede eene aanzienlijke hoeveelheid SPANEN en ARMHOUT, en eenige duizenden TAKKENBOSSEN, — alles op voormeld Landgoed *Welgelegen*, aan de rivier de Vecht, en zeer gemakkelijk, zoo te water als per as te vervoeren.

De percelen zullen *acht* dagen vóór de verkooping, behoorlijk afgenommerd te zien, en daarvan aanwijzing te bekomen zijn bij *L. Vreeburg*, op de Hofstede *Welgelegen*. Nadere informatie bij den voornoemden Notaris, bij wien de Notitiën mede *acht* dagen te voren op franco aanvrage verkrijgbaar zijn zullen.

HOUTVERKOOPING.

*** De Notaris DE BALBIAN VAN DOORN, zal verkoopen:

Op *Oudegein*, nabij Jutphaas, den 9. December 1857, 's morgens ten 11 ure, zware SCHIETWILGEN, PAPPELE BOOMEN, APPEL STAMMEN, ELZEN HAKHOUT, gekloofd BRANDHOUT enz.

Op *Rijnhuizen*, *Wijnestein*, *Stormerdijk*, *Groenendaal* en verder in het overeind van Jutphaas, den 11. December 1857, 's morgens ten 10 ure, zwaar WAARDEN en ELZEN HAKHOUT, APPEL en PEREN STAMMEN enz.

HOUTVERKOOPING

aan het *HUIS TER HEIDE*,

*** op Maandag 28 December 1857, des voormiddags ten 10 ure, ten overstaan van den Notaris J. C. SCHADÉE, van eene groote partij zwaar EIKEN HAKHOUT, ruim **2000** SPARRENBOOMEN, mitsgaders eenige BEUKEN en IEPEN, alles staande op *Dijnselburg*, in de gemeente Zeyst.

PROVIDENTIA

Frankforter Verzekering Maatschappij te Frankfort a/M. - Grondkapitaal *f* 20,000,000.

*** Deze Maatschappij neemt Verzekeringen aan tegen *Brandschade* op Hollandsche Conditiën, tegen vaste, laaggestelde Premiën, als ook *Levensverzekeringen van Rente* of *Kapitalen ook bij ziekte*, *ongeluk* of *sterfgeval*.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den ondergeteekende, Agent voor de Provincie Utrecht.

Utrecht, Oct. 1857. — C. OSTERMANN.

Tot plaatsing van Correspondenten buiten deze stad bestaat nog gelegenheid. Men adressere zich met *franco* brieven.

Hulp voor Allen,

*** die aan koortsen, maagkramp, slechte spijsvertering, verstoppingen, diarrhaea, rooden loop, aambei... maagpijn, maagwater, winden, opgezetheid, hartkloppingen, loomheid, lutseloosheid, duizeligheid, verzwakki... en de honderd andere ziekten lijden, die uit eene gedesorganiseerde spijsvertering voortspruiten, biedt de **Re... lenta Arabica**.

Het kan niet te veel gezegd worden, de meeste ziekten ontstaan uit slechte spijsvertering, uit de eene of and... stoornis in de toebereiding der sappen, en kunnen dus door DU BARRY'S REVALENTA ARABICA ge... worden. Het gebruik daarvan kan nooit, in welk geval ook, eenig kwaad doen, de toebereiding is eenv... en de smaak kan voor ieder lekker zijn; men maak ze aan met room, wijn, zout of suiker, ieder naar ... verkiezing; men zorge echter vooral, dat ze

GOED GEKOOKT WORDT,

waarop wij bijzonder aandringen moeten. Men ziet daarover de kleine gebruiks-aanwijzing, die bij ieder... los afgegeven wordt, en zorge, dat daarbij met een weinig oplettenheid te werk gegaan worde.

De **Revalenta** is te verkrijgen in het **Verkoophuis** en de bekende Dépôts voor $87\frac{1}{2}$ Cent, ... *f* 3,50, *f* 8 en *f* 16.

Men wordt gewaarschuwd, dat er vele nagemaakte soorten bestaan.

De Vrouw van T. OOLMAN, Landbouwer te Voorst, is door de Revalenta van koorts, waterzucht en ... meene verzwakking genezen. Mevrouw DE VRIES, op het Zieken te 's Hage, van maagkramp en keel... Een jong Meisje te Meppel, van tering en bloedopgeven. De heer BOISGONTIER, te Parijs, van Maagontst... (gastrite) en zijne Vrouw van eene ernstige leverziekte. De dochter van den heer MARSTON, te Jer... van verlies van geheugen en zwakke geestvermogens. De Burggraaf Lord CHUCK, in Toscane, van ... verouderde hoofdpijn en gebrek aan geheugen, en meer andere geheel verschillende ziektegevallen, waarin... Revalenta zich heilzaam heeft betoond.

Amsterdam, Verkoophuis.	Hilversum, R. J. J. VAN ALPHEN.	Wijk bij Duurstede, Wed. C. Zo...
Amersfoort, G. C. T. v. D. ROEMER.	Utrecht, T. UHLENBROEK, Bakkerbrug.	IJsselstein, J. J. GROENHOFF.
„ Gebr. BRUNING.	„ T. UHLENBROEK, Choorstraat.	Zeist, C. G. ADLUNG.
„ A. H. v. RUIJVEN.	„ L. J. R. BOSCH, Lijnmarkt.	en in de bekende depots in de an...
Baarn, Wed. PETERSEN NOBBE.	„ P. J. HUINCK, „	steden.
„ E. v. DAPPEREN.	Veenendaal, C. L. DUBOIS.	
Bodegraven, B. E. C. SCHLATMAN.	Vianen, M A. VERKERK.	

*** Tot de ervaring gekomen zijnde, dat eenige Utrechtsche **Paardenmarkten** in ... Oude Utrechtsche Almanak (editie *Kemink en Zoon*) foutief zijn opgenomen, zoo worden alle be... stellenden bij dezen verwittigd, dat thans bij alle *soliede Boekhandelaren* verkrijgbaar zijn

DE NIEUWE UTRECHTSCHE ALMANAK VOOR 1858.

Zijnde de **eenige** van alle goedkoope Almanakken, waarin de Utrechtsche Paarden- en Bee... markten **juist** voorkomen. — Behalve de markten en den Kalender, bevat deze Almanak nog eene ... lijst van Paarden- Beesten- Varkens- Schapen- en andere markten en Kermissen voor het jaar 18... opgemaakt uit de officiële opgaven van alle gemeenten in den omvang van onze provincie gelegen... door Spoorweg of andere transportmiddelen aan de provincie verbonden plaatsen. Alle bekende ... diensten van de Nederl. Spoorwegen en Stoombooten, Diligences, vracht en trekschuiten op Utrecht enz.

Deze Almanak is versierd met zeven fraaije afbeeldingen van Utrechtsche Kerken, als: De D... de St. Augustine, de Remonstrantsche, de Luthersche, de Doopsgezinde, de Oud-Roomsche en de Jood... met toepasselijke versen van een onzer voorname dichters.

Verder bevat ze zeer veel lezenswaardigs, in vers-maat en proza, en al dat gene, wat tot ... genoegen verstrekken kan.

De PRIJS is No. 1 . .	**15 Cents**	(gedrukt perkament).
„ „ „ „ 2 . .	**12^5**	„	(blank perkament).
„ „ „ „ 3 . .	**10**	„	(rood gedrukt kardoes).
„ „ „ „ 4 . .	**7^5**	„	(zwart gedrukt kardoes).

Wat netheid in vorm en blankheid van papier betreft steekt deze Almanak gunstig bij alle ander... Almanakken met **watergetij** moeten een dag vooraf besteld worden.

*** De Heer CORNELIS VAN LECK, te Rotterdam, welke reeds lang met Rhumatiek geplaagd was, en vele middelen aanwendde, om van die pijn bevrijd te worden, kon nergens baat bij vinden, maar werd hoe langer hoe erger Rhumatisch. Zoodra hij de **Abshaubbins** of **Anti-Rhumatische Watten** gebruikte, voelde hij reeds spoedig verzachting van pijn, en is na verloop van zeer korten tijd totaal er van genezen.

Omdat er nog vele Lijders zijn, die met dit heilzaam Middel onbekend zijn, en nog andere, welke (omdat zij reeds zoo veel zonder goed gevolg beproefd hebben) voor dit Middel zich de moeite nog niet gegeven hebben, om er eene proef van te nemen, zoo worden aan hun deze **Watten** zeer aanbevolen; men kan van de goede uitwerking zeer verzekerd zijn, en de ondervinding zal leeren, dat men bij het gebruik van deze **Watten** reeds spoedig soelaas en geheele genezing zal verkrijgen. De prijs is 25 Cents per Blad. Bereider en Hoofd-Dépôthouder A. BREETVELT Az., te Delft, die tot waarborg der Echtheid de Biljetten onderteekent.

Verdere Depots:

A. J. v. d. Berkhof, Utrecht.	Gebr. van Dijk, Baarn.
Blancke en Klock, Wijk bij Duurstede.	W. J. van Heekeren, Zeist.
	C. P. Arons, Abcoudé.
Philip Meyer, Amersfoort.	H. v. Schuppen, Veenendaal.
Gebr. van Dyk, Soest.	En meer bekende Depots.

Marktberigten.

Amersfoort, 27 Nov. Tarwe van *f* 9.00 tot *f* 10.00. Rogge van *f* 6.40 tot *f* 6.80. Boekweit van *f* 7.00 tot *f* 7.85. het mud. Aardappelen van *f* 1.80 tot *f* 2.00 het mud. Boter van *f* 0.90 tot *f* 1.10 het N. pond.

Amsterdam, 27 Nov. Tarwe onveranderd; 128 ℔ Jar. b. Pools *f* 315; 132 ℔ nieuwe Nassaud. *f* 295; 158/2 ℔ Jarige Bovenl. *f* 265; 136 ℔ nieuwe bonte Pools. *f* 350; 156/2 Jar. Bovenl. *f* 285. Rogge met weinig handel in een doen; 124 ℔ Jarige Pruiss. *f* 182; 116, 118 ℔ Petersburg *f* 158, *f* 162; 119 ℔ dito *f* 164. Boekweit prijshoudend; 115 ℔ grijze Zand *f* 217.

Arnhem, 27 Nov. Nieuwe Weit van *f* 9.30 tot 11.25. Rogge van *f* 6.40 tot 7.00. Boekweit van *f* 7.60 tot 7.90. Maïs van *f* 8.00 tot *f* 8.25. Garst van *f* 7.50 tot 7.80. Vriesche Haver van *f* 4.80 tot 5.10. Voerhaver van *f* 4.30 tot 4.70. Wikken van *f* 8.30 tot 8.60. Paardenboonen van *f* 7.20 tot 8.60. Groene Erwten van *f* 12.00 tot 13.15. Aardappelen van *f* 1.50 tot 2.00. Boter per Ned. p. van *f* 1.00 tot 1.20. Appelen van *f* 3.00 tot *f* 3.90. Peren van *f* 3.00 tot *f* 4.00.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk M... Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonne...*

Nov.	Uren	Wind- rigt.	Wind- kr.	Barom bij O°.	Ther F.	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	Aanmer...
			N. ℔						
27	2	ono.	17.0	762.55	40.1	— 2.5	0.73	0	Bijna h...
	10	no.	8.0	64.17	32.7	— 6.3	0.89	0	Helder.
28	8	no.	1.0	63.91	31.5	— 6.1	0.86	0	Ligt be...

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 27 November 1857.

NEDERLAND.				
Werkel. Schuld . . .	$2\frac{1}{2}$ pCt.		$62\frac{3}{16}$	$62\frac{5}{16}$
dito dito	3	„	$74\frac{1}{4}$	$74\frac{5}{16}$
dito dito	4	„	$95\frac{3}{8}$	$93\frac{1}{2}$
Amortisatie-Sijndikaat	$3\frac{1}{2}$	„	$88\frac{3}{4}$	
Handelmaatschappij .	$4\frac{1}{2}$	„	$140\frac{3}{4}$	142
Aand. Rijn-Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	„	$99\frac{1}{2}$	
BELGIE.				
Certifik. bij *Rotschild*	$2\frac{1}{2}$ pCt.		50	
SPANJE.				
Obligatien	$1\frac{1}{2}$ pCt.		$24\frac{13}{16}$	$24\frac{15}{16}$
Oblig.	3	„	$41\frac{1}{4}$	$41\frac{3}{8}$
Binnenl. Schuld . . .	3	„	$36\frac{1}{2}$	$36\frac{11}{16}$
PORTUGAL.				
Obligatiën	3 pCt.		$43\frac{3}{8}$	$43\frac{1}{4}$
dito 1856.	3	„	$42\frac{7}{8}$	$42\frac{15}{16}$
dito uitgestelde			$24\frac{1}{4}$	$24\frac{3}{8}$
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	„	103	
Obligat. 1828 & 1829	5	„	$101\frac{3}{4}$	
Certifikat. 1831 & 1833	5	„	97	
Certifikaten 1840 . . .	4	„	$88\frac{1}{4}$	$88\frac{3}{8}$
Cert. bij *Stieglitz* . .	4	„	$82\frac{3}{4}$	$82\frac{7}{8}$
dito 1855 6e Serie. .	5	„	97	$97\frac{1}{4}$
dito Adm. te Lond.	$4\frac{1}{2}$	„	93	$93\frac{1}{8}$
POLEN.				
Aand. 1835, fl. 500			149	
Obligatien.	4 pCt.		$76\frac{1}{8}$	
OOSTENRIJK.				
Oblig. bij *Goll en Co.*	5 pCt.		$74\frac{1}{2}$	
Oblig. Metaliek . . .	5	„	$71\frac{1}{2}$	$71\frac{15}{16}$
Oblig. Rente Am. . .	5	„	$84\frac{3}{4}$	$84\frac{7}{8}$
dito dito Nat. 1854.	5	„	$73\frac{11}{16}$	$74\frac{3}{16}$
dito dito	$2\frac{1}{2}$	„	$37\frac{1}{2}$	$37\frac{9}{16}$
BRAZILIE.				
Geldl. 1824, £ 100. .	5 pCt.		$96\frac{1}{2}$	
AMERIKA.				
Venez. Oblig. 6 pCt., nu $4\frac{1}{2}$		„	26	$26\frac{1}{4}$
Grenada, Oblig. . . .	$3\frac{1}{4}$	„	$16\frac{9}{16}$	$16\frac{3}{4}$
Mexiko. Obl.	3	„	$17\frac{3}{16}$	$17\frac{5}{16}$
N.-Am. Illin. Spw. Aand.			89	
N.-Am. Illin. Obl. C. B. 7		„	81	$81\frac{1}{2}$

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Bijvoegsel bij No. 283.
van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Zitting van den Stedelijken Raad

Vervolg en slot der Zitting van 12 *November.*

De heer *v. Hoytema* zal nog eenige woorden ter beantwoording van den vorigen Spr. zeggen, na vooraf een punt te hebben gereleveerd, door den heer *Pabst* aangevoerd. In het door dat lid aangehaald rapport staat, dat die scholen zijn opgerigt onder toezigt der komm.; Spr. acht dit zeer natuurlijk: de bijzondere scholen der 1. kl. staan *onder bijzonder toezigt,* en, als dat niet aanwezig is, onder dat der schoolkomm.; zij oefende dat toezigt uit als schoolkomm. — De bewaarschool, zegt Spr. is de oorzaak geweest van niet geheel vriendschappelijke bejegeningen van de komm. aan de eene en het sted. best. aan de andere zijde; men wenschte eene bewaarschool te hebben, de sted. regering heeft de plaats. schoolkomm. verzocht die op te rigten en te administreren, even als zij de bijzondere scholen gedaan had; de leden hebben zich evenwel met geene administratie meer willen belasten, waarop het bestuur heeft aangerongen en gezegd, dat zij iemand uit hun midden ouden aanwijzen, daar de zaak noodig was, de osten uit de school zelve gevonden zouden worden n de regering eene toelage zou geven. Men heeft ieraan voldaan; doch ieder jaar heeft men moeten chrijven om die toelage te behouden, tot dat ten atste de regering te kennen gaf, dat men er niet neer over beschikken kon. De school eindelijk zeer n bloei toegenomen, ging, door verschillende omandighedeu, en ook doordien een winter de mazeen heerschten en de kinderen te huis bleven, achterit, en er kwam een te kort, waardoor men eene ubsidie vraagde die verleend werd; deze echter in et vervolg niet meer wordende toegestaan, heeft e komm. de opheffing der school in overweging geomen, doch nu bleek, dat zooveel prijs op het ehond er van gesteld werd. det de komm. niet tot e opheffing heeft kunnen besluiten en het te kort oor hare rekening heeft genomen. Bij de overgave ie school nu te abandonneren, acht Spr. niet bilik: dan moet men ook de lasten nemen en die chool behouden, zoo zij althans niet voortdurend root nadeel oplevert. Wat de woning betreft, erent Spr. dat de heer *Julius* eene vrije woning heeft; at ook de heer *Visscher* die heeft in dien zin, dat ij slechts *f* 100 huur betaalt voor zijne woning. ij de nieuwe wet zal hij die niet betalen, Spr. ntveinst echter niet, dat bij de nieuwe wet ook e heer *v. Walsum* regt heeft op vrije waning. Spr. ou dus aanraden dat punt weg te laten.

De heer *Pabst* zegt dat voor de oprigting der eisjesschool, de leening is gegarandeerd en subidien gegeven zijn door de stad; die school is dus pgerigt voor het geld van de stad, even als de ransche school, tot wier oprigting de leden zich iet verbonden hadden.

De heer *v. Hengelaar* zegt, na de verklaring van en heer *v. Hoytema*, dat ook de pl. sch. komm., onder aan den vorm te hechten, geene andere beoeling heeft dan de schoollokalen op de geschikste ijze ten nutte van het lager onderwijs aan de geeente over te geven, niet voornemens te zijn geeest terug te komen op de juridieke beoordeeling an hare handelingen: nu echter de heer *Ackersijck* haren regtstoestand tegenover het rapport heeft rachten te verdedigen, acht Spr. zich verpligt daarop og kortelijk te antwoorden. Spr. is het eens, dat lles in deze afhangt van de hypothese of de komm. ehandeld heeft als private instelling voor zich zelve an wel in hare hoedanigheid van pl. sch. komm., och blijft daarin verschillen, dat hij meent het aatste te moeten aannemen. Spr. grondt zich voorerst op de handelingen der komm., waaruit blijkt, dat zij niet ten aanzien van het schoolonderwijs alleen zich tot het sted. bestuur gewend heeft, maar ook bij den aankoop en de oprigting en het verder beheer der seholen steeds de goedkeuring en de medewerking van dat bestuur heeft verzocht en verkregen: en ten andere op den akte van aankoop, waarop ook de komm. zich beroept. De aankoop is geschied ten name van de heeren *v. Teutem* als pres. en *v. Hees* als sekret. der komm., handelende voor en namens de leden van de pl. sch. komm.: Spr. merkt al dadelijk op, dat het geheel in overeenstemming is met de wet en het gebruik dat pres. en sekret. als zoodanig namens de leden eener komm. optreden, waarom de goederen dan ook kadastraal ten name der komm. gesteld zijn. Hadden de leden niet als leden der komm.. maar voor zich in privé willen aankoopen dan hadden zij met name genoemd moeten zijn; nu hebben zij echter als leden der pl. sch. komm. gehandeld, d. i. de komm. zelve. Wil men aannemen dat de leden niet als komm. maar individueet hebben gehandeld, ook dan meent Spr., dat dit geachl moet worden geschied te zijn in hoedanigheid van leden en alzoo ten behoeve der komm. De pl. sch. komm. nu is eene plaatselijke instelling krachtens de wet door het pl. bestuur daargesteld en moeten dus alle handelingen en aankoopen in die hoedanigheid en ten behoeve der komm. gedaan, bij ontbinding aan de gemeente waarvan zij een nitvloeisel en onderdeel is, terugkomen.

De heer *de Muralt* stelt bij wijze van amendement voor, dat niet zal worden toegekend de verhooging van traktement aan de onderwijzers *Visscher* en *v. Walsem*, als zij in het genot van vrije woning moeten worden gesteld, voor zoo verre dat meer zal bedragen dan de voorgestelde traktements verhooging, en tevens slechts te bepalen, dat de bewaarschool voorloopig zal worden in stand gehouden.

Deze amendementen door B. en W. zijnde overgenomen, vereenigt de verg. zich met algemeene stemmen met de voordragt, en gaat zij wegens het ver gevorderd uur uiteen.

Zitting van Donderdag 19 *November.*

Voorzitter Mr. *W. M. J. van Dielen.*

Tegenwoordig zijn 21 leden. Afwezig de heeren *Kien, Bake, v. Veersen, Mulder, v. Rees, v. Stirum, Ackersdijck* en *Karsten.*

Is ingekomen:

het prov. blad, n°. 82 houdende aanschrijving betreffende het maximum van den onderstand, bedoeld bij art. 25 der wet op de armbesturen, — voor informatie;

eene missive van mr. *W. J. M. Bosch*, houdende kennisgeving, dat hij de benoeming tot lid der gezondheidskomm. aanneemt, — alsvoren;

eene voordragt van B. en W., strekkende om eene door *P. Maas* bij rekwest gevraagde afschrijving van een gedeelte van zijn aanslag in de direkte belasting over 1856 te verleenen, — konform;

eene gelijke voordragt, strekkende, om, daar het niet wenschelijk geacht wordt de straat daar ter plaatse te vernauwen, afwijzend te beschikken op een rekwest van *C. Hoogeveen*, houdende verzoek, dat hem worde afgestaan een gedeelte stads-grond, uitmakende een gedeelte van de 1e Achterstraat, — ter Sekretarie;

eene gelijke voordragt, strekkende, om, om nader mede te deelen redenen, afwijzend te beschikken op een rekwest van *J. Wolbers* tot aankoop van een perceel stadsgrond tegenover de Willemsbrug, — alsvoren;

eene gelijke voordragt om goedgunstig te beschikken op een rekwest van regenten der Nederd. Hervormde diakonie-scholen, om vergunning om op stadsgrond op den berm van den straatweg van Utrecht naar Vreeswijk eene school te plaatsen, — adviserende B. en W. als voorwaarden te stellen, dat betaald worde aan de stad jaarlijks *f* 1,50 erkenningsregt, dat de vergunning slechts tot wederopzeggens verleend wordt, en, een jaar na daartoe bekomen aanzegging, alles zal moeten zijn opgeruimd en in behoorlijken staat teruggebragt, en dat het gebouw tot geene andere einden zal dienen, of dat alsdan het erkenningsregt zal worden verhoogd tot *f* 7.

Wordt besloten deze zaak dadelijk in behandeling te nemen.

De heer *v. Lier* vraagt of het terrein stads eigendom is.

De *Voorz.* zegt, dat het grond is, waarvan de stad in bezit is, en wel zoodanig dat er geen bezwaar kan bestaan om in voege als verlangd wordt er over te beschikken, nl. met de bepaling dat de vergunning verleend wordt tot wederopzeggens toe.

De heer *Pabst* meent, dat op dien weg bij de Waaikuil een stuk gronds aan de stad behoort, dat met hakhout is beplant en waarop ruimte voor een school, onderwijzerswoning en tuin zou zijn.

De *Voorz.* merkt aan, dat adress. verzocht hebben het terrein in de voordragt bedoeld. Aan de behoefte eener woning gelooft Spr. dat gedacht is en ook daar kan voorzien worden.

De heer *v. Hoytema* merkt aan, dat het door den heer *Pabst* bedoeld terrein te ver uit de buurt ligt, waar de kinderen zich bevinden voor welke de school wordt opgerigt.

De heer *v. Lier* zegt, dat hij niets heeft tegen de zaak zelve, doch zijn eenig bezwaar zou zijn, of werkelijk de gemeente geacht zou kunnen worden eigenares van het terrein te zijn; wat hem geheel onbekend is.

De *Voorz.* zegt zich opzettelijk zeer omzigtig te hebben uitgedrukt; Spr. heeft beweerd dat de gemeente in zoodanig bezit van het terrein is dat er geen bezwaar bestaat om in voege als is voorgedragen er over te beschikken. De handeling, zegt Spr., is geen alienatie maar slechts een tijdelijk in gebruik geven van grond, zoodat Spr. er geen bezwaar in ziet.

De voordragt wordt hierop zonder omvraag aangenomen.

Is nog ingekomen:

een rekwest van *J. Hoefsmit*, houdende verzoek, dat hem worde betaald eene door de stad verschuldigde som van *f* 1625, — gerenvoyeerd naar B. en W.

Aan de orde is de voordragt om aan den onderwijzer *v. Schaick* een pensioen te verleenen van *f* 700.

De heer *Schuurman* wenscht te vernemen of de heer *v. Schaick* op pensioen is aangesteld, Spr. gelooft dat niet, daar er geene regeling van pensioenen bestaat. Spr. merkt ook aan, dat *f* 700 niet gelijk is aan de pensioenen bij de nieuwe wet toegestaan en hij gelooft dat men niet verder kan gaan. In die wet wordt bovendien nog eene bijdrage van den onderwijzer gevorderd, die hier niet gegeven is, en Spr. zou er dus voor zijn het pensioen tot op de bij die wet bepaalde hoogte te verminderen.

De *Voorz.* zegt, dat tot op dit oogenblik een reglement bestaat van 1802 waarbij de pensioenen der onderwijzers aan de parochiescholen geregeld zijn; dat kent zelfs een pensioen toe aan de weduwen en kindergeld voor de kinderen.

De heer *Schuurman* vraagt wat dan dat pensioen is bij dat regl. geregeld, zoo men meent dat dit regl. als grondslag moet dienen.

De *Voorz.* merkt aan, dat hij het regl. onder de aandacht heeft gebragt wat betreft het pensioneren op zich zelf, maar niet om tot een maatstaf te komen van het toe te kennen cijfer. De plaatselijke schoolkomm. stelt voor *f* 700, en B. en W. hebben daarin te minder bezwaar gevonden, omdat de stand van zaken merkelijk veranderd is sedert die parochiescholen zijn ontstaan. De traktementen waren vroeger ook laag en zijn langzamerhand moeten verhoogd worden, omdat de werkzaamheden vermeerderden, en Spr. acht het dus niet oneigenaardig, dat het toe te kennen pensioen meer in evenredigheid zij met het traktement dat in den laatsten tijd verleend is.

De heer *Schuurman* stelt voor, dat volgens de nieuwe wet het pensioen gesteld zal worden op *f* 540.

De heer *de Muralt* acht het dan toch van belang eerst te weten hoe hoog het traktement is.

De *Voorz.* zegt dat het traktement eigenlijk bedraagt *f* 900, waarbij nog *f* 100 komt wegens toelage voor verwarming en verlichting.

De heer *Pabst* doet het leed den heer *Schuurman* zoodanig voorstel te hooren doen. De nieuwe wet doet bij Spr. niet af, wijl zij nog niet in werking is en dus geen maatstaf kan zijn; maar, bovendien, zij schrijft voor, dat het pensioen zal geregeld worden nadat de meesters gedurende 40 jaren zullen hebben genoten al die voordeelen welke die wet hun geeft — een goed traktement, eene goede woning en tuin, en bij al de pogingen die de schoolkomm. heeft gedaan om het lot der meesters te verbeteren, hebben zij over het algemeen en den heer *van Schaik* in het bijzonder niet gehad die belooning, waarop hunne werkzaambeden hun regt gaven. De heer *v. Schaik*, zegt Spr., heeft zich gedurende 40 jaren de moeite getroost van dat onderwijs te geven — Spr. mag onderstellen dat hij het goed gegeven heeft, anders had men het hem niet gedurende 40 jaren overgelaten — die man is nu in een toestand, dat hij onmogelijk op eene andere wijze zijn brood kan verdienen, op zijn ouden dag zal hij zijne woning moeten verlaten, en wat zal men hem geven? — *f* 540, en dus gelijk stellen met een ambachtsman, die *f* 7 per week verdient. Als aan een portier van de Tolsteegpoort een pensioen van *f* 600 met vrije woning wordt gegeven, dan brenge men toch niet den onderwijzer *v. Schaick* tot een toestand, die het hem zou moeten doen betreuren, dat hij zijn geheele leven aan het onderwijs gewijd heeft.

De heer *Schuurman* meent, dat ook nu weder de dringende noodzakelijkheid eener organisatie van de pensioenen blijkt. Spr. doet, op het aangevoerde door den heer *Pabst*, opmerken, dat dit lid toch niet zal verlangen dat men zonder wet handele; men zou dus, bijaldien men de nieuwe wet niet volgde, het regl. moeten inroepen, hetgeen niet in het voordeel van den onderwijzer zou zijn. Dat de nieuwe wet voordeelen geeft die hij niet genoten heeft, doet niets af, daar hij dan ook de nadeelen niet heeft bv. van de jaarlijksche bijdragen.

De heer *v. Hoytema* zou het niet wenschelijk achten den heer *v. Schaick* een pensioen te geven volgens de nieuwe wet; men zou dan moeten wachten tot die wet van kracht was en geen gunst meer kunnen doen — geene vrijgevigheid betoonen. Men verkeert, zegt Spr., nu in een transitoiren toestand, en dat de schoolkomm. de pensionering gevraagd heeft, was niet zoozeer en alleen om den onderwijzer een aangenamen ouden dag te bezorgen, maar omdat de man wegens zijn hoogen leeftijd zijne betrekking niet meer kan waarnemen, en de raad, wacht men met pensioneren, niet meer in de gelegenheid zal zijn, dispensatie te vragen van het vergelijkend examen. Nu verkeert men in een toestand dat men nog niet gebonden is aan de wet, en het is zelfs eene eerste gelegenheid dat men vrijgevig zijn kan, want er is hier ter stede nog geen openbaar onderwijzer gepensioneerd. De schoolkomm. heeft nu voorgesteld een pensioen van *f* 700 toe te staan, ten einde ten minste zooveel te geven, dat die onderwijzer kan leven, zeer eenvoudig wel, maar toch onbezorgd op zijnen ouden dag, Spr. acht die som niet te hoog.

De heer *de Jong* zoekt een norm waarnaar hij die vrijgevigheid, die gunst eenigzins zal kunnen regelen, en meent die te vinden in het stelsel, hetgeen in de algemeene wetgeving bij pensionering is aangenomen, en waarbij in geen geval meer dan ⅔ van het traktement verleend wordt. Spr. gelooft, dat men daarmede alles zal gedaan hebben, wat men kan. Vrijgevigheid acht hij goed, maar men moet niet te vrijgevig zijn met eens anders beurs. Spr. ondersteunt dus het amendement van den heer *Schuurman*, maar vraagt of niet een hooger cijfer moet worden voorgesteld, daar hij verneemt, dat het traktement *f* 1000 bedroeg. Spr. zou dus gaarne vernemen, hoe groot het traktement en het aantal dienstjaren is.

De *Voorz.* herhaalt, dat het traktement *f* 900 bedraagt met een toelage voor verlichting en verwarming der school, Spr. ziet dat die met *f* 60 vermeerderd is en dus *f* 160 bedraagt. Spr. meent evenwel, dat als men dit tot maatstaf neemt, niet vergeten moet worden dat de onderwijzer ook in het genot is van vrije woning.

De heer *Schuurman* meent dat die *f* 160 niet in aanmerking kan komen.

De heer *Pabst* doet den heer *de Jong* opmerken dat de bepaling der pensioenen bij de nieuwe wet aangenomen in evenredigheid is met de traktementen die zullen worden genoten; het traktement dat de heer *v. Schaick* had is echter veel geringer, dan hij gehad zou hebben zoo hij in zijne betrekking ware gebleven. Die norm is dus niet goed en daarom moet men een anderen regel zoeken en die is, dat daar de stad gezegd wordt zoo weinig voor het onderwijs te hebben gedaan, die beschuldiging ten minste niet op haar kleve, dat een onderwijzer van hare school, na 40 jaren dienst, nog kommer en gebrek heeft.

De heer *Boer* merkt aan, dat de schoolkommissie van het denkbeeld is uitgegaan, dat men bij de bepaling van dit pensioen in een geheel exceptionelen toestand verkeerde, en daarbij de bepalingen der nieuwe wet volstrekt niet ten grondslag konden liggen. Wilde men dit echter aannemen, zooals de heer *Schuurman*, zoo moest hij dezen doen opmerken, dat vrije woning of vergoeding daarvoor wel degelijk bij de bepaling van het traktement, en alzoo ook van het pensioen in aanmerking dienden te komen. Dit dan in het oog houdende, en *f* 300 voor huishuur stellende, zoude het pensioen toch op *f* 700 mogen berekend worden.

De heer *de Muralt* merkt aan dat de nieuwe wet spreekt van $\frac{2}{3}$ van de bezoldiging, maar niet dat die bezoldiging zal geschat worden in verband met het genot van vrije woning of vergoeding daarvoor en voor vuur en licht; die kosten komen buiten de bezoldiging, nog afzonderlijk onder de kosten voor het onderwijs, doch daar wordt noch het pensioen, noch de bijdrage voor het pensioenfonds berekend.

De heer *v. Lier* gelooft, dat als er sprake kan zijn van een norm men niet het oog moet vestigen op de nieuwe wet, die nog niet in werking is, doch veeleer op de zeer vrijgevige bepalingen der bestaande wet, waaruit blijkt met welke zorg de wetgever bezield was voor het lot van den onderwijzer, en dan gelooft hij, dat men niet angstvallig moet onderzoeken of men iets meer of minder zou geven, maar het pensioen zoo hoog mogelijk behoort te bepalen. De toelage moet, volgens Spr., als een essentieel bestanddeel van het traktement worden beschouwd, hetwelk alsdan bedraagt *f* 900 plus *f* 160 en daarbij nog vrije woning, zoodat het voorgestelde cijfer zeker niet te hoog kan worden geacht. Spr. vindt dus alle reden, om zich met de voordragt te vereenigen.

De heer *Visscher* weet uit andere administratiën dat de pensioenen worden berekend naar de traktementen met de vergoeding voor huur; het goevernement handelt althans zoodanig met de beambten bij de gevangenissen.

De heer *de Muralt* leest ter staving van hetgeen hij heeft aangevoerd de desbetreffende artikelen der nieuwe wet voor, en met name art. 28 in verband met art. 32.

Den *Voorz.* komt het voor, dat de raad in deze op een zeer vrij standpunt staat. Spr. moet opmerken, dat het niet is een onderwijzer die pensioen vraagt, maar dat de geheele zaak strekt tot regeling van het onderwijs. Spr. gelooft niet, dat men gebonden is aan eenigen norm. De onderwijzer is aangesteld met het uitzigt op zeker pensioen, en het regl. kan niet tot leiddraad strekken om de som te bepalen, wijl de omstandigheden geheel veranderd zijn. Even vrij als ten opzigte van het regl. is men echter ook ten opzigte der nieuwe wet, welke eerst 1° Januasij e. k. in werking treedt. Spr. meent dus gerustelijk de aanneming der voordragt te kunnen aanbevelen.

De heer *v. Schermbeek* heeft in deze verg. opgemerkt, dat men te vergeefs naar een norm zoekt; hij meent die gevonden te hebben door zich te wenden tot de geschiedenis, waarin hij den maatstaf vindt. Spr. herinnert, dat eenmaal in den Raad dergelijk voorstel is behandeld, en dat een docent, gansch niet onbemiddeld, in de volle kracht zijns levens is gepensioneerd met eene som, weinig minder bedragende, dan hetgeen nu, bij de voordragt, wordt gevraagd voor een oud, ziekelijk en afgeleefd burger dezer stad; een man in bekrompen toestand verkeerende, die eerlijk en trouw, ruim 40 jaren zijne betrekking heeft waargenomen. Het is dus uit deze konsideratie dat Spr. vóór de voordragt stemmen zal.

De heer *Schuurman* brengt het cijfer in zijn voorstel op *f* 600, aangezien hij nu gehoord heeft, dat de onderwijzer 40 jaren dienst heeft.

Dit voorstel wordt alsnu met 12 tegen 8 stemmen verworpen. Voor hebben gestemd de HH. *v. Cleeff*, *Trip*, *v. Boetzelaer*, *de Graaf*, *de Muralt*, *Schuller*, *de Jong* en *Schuurman*. De heer *Voswinkel*, nog niet ter verg. aanwezig, neemt aan deze stemming geen deel.

De voordragt wordt hierop aangenomen met 19 stemmen tegen die van den heer *Schuurman*.

Aan de orde is de voordragt betreffende het rekwest van het Israël. armbestuur om een subsidie van *f* 500.

De heer *v. Lier* acht zich verpligt een amend. voor te stellen, strekkende om het subsidie voor het Israël. armbestuur voor dit jaar, en zonder konsekwentie voor het vervolg, vast te stellen op *f* 500. Spr. meent dat de verg. zich zal herinneren dat ten vorigen jare het subsidie aan dat bestuur met *f* 50 verminderd is, en hij toen te vergeefs getracht heeft, haar tot andere gedachten te brengen, daar de meerderheid van oordeel was, dat men, met het oog op de wet, zooveel mogelijk ieder jaar het subsidie moest verminderen. Spr. acht zich dus verpligt de verg. attent te maken op de omstandigheden waarin bedoeld armbestuur geplaatst is, en die eene vermindering van subsidie volstrekt niet gedoogen. Gelijk blijkt uit de voordragt, wordt door het armbestuur getrouw aan zijne verpligtingen voldaan, en uit de bescheiden blijkt, dat de leden der gemeente naar vermogen bijdragen in de lasten; de behoeften zijn zeer groot, en men verlieze zegt Spr. niet uit het oog, dat er geene gemeente is welke zoo weinig hulpmiddelen heeft als dat armbestuur, hetwelk in den regel met de grootste inspanning zijne armen onderhoudt. Als men nu rekent, dat de kleine Israëlitiesche gemeente *f* 1500 bedeeling heeft te geven aan hare armen, en haar eigen dokter, apotheker en chirurgijn betaalt, waartoe *f* 200 besteed is, dan vraagt Spr. met allen ernst, of een subsidie van *f* 500 in zulke omstandigheden niet gering moet genoemd worden, en hij houdt zich overtuigd, dat, als men de zaak aldus nagaat, men geen bezwaar zal vinden om het subsidie weêr op *f* 500 te brengen. Als er geene noodzakelijkheid toe bestond, men zou de aanvraag niet doen, maar het is zoo waar dat de behoefte elk jaar toeneemt, dat dit armbestuur, hetwelk met veel zorg de administratie voert, zich voorspiegelt, als er aan gedacht werd het subsidie weer te verminderen, zijne betrekking neêr te leggen, en zijne armen aan het algemeen armbestuur over te geven. Dit is, zegt Spr., geene ijdele bedreiging, maar men is er toe gedrongen. Bij de ongunstige omstandigheden, waarin de gemeente verkeert, komt nog, zegt Spr., dat zij in de laatste jaren het ongeluk heeft gehad eenige notabele leden door den dood te verliezen, waardoor de kontributie gevoelig verminderd is, zoodat men elke *f* 50 met kracht moet vasthouden.

Geen der leden het voorstel van den heer *v. Lier* ondersteunende, kan dit geen punt van behandeling uitmaken.

De heer *Boer* wenscht nog een enkel woord te zeggen over de voordragt. Zij is, zegt Spr., konform aan het advies der komm. voor het armwezen en strekt, om dit jaar, even als het vorige, met het oog op den geest der armenwet, de subsidie met *f* 50 te verminderen. De komm. wil gaarne zeggen, dat dit advies het uitvloeisel is van een door haar aangenomen stelsel, dat zij bij alle subsidië-aanvragen, op grond van de bepalingen der armenwet, meent te moeten volgen. Spr. moet hiertoe herinneren, hoe die wet in art. 59, 60 en 61, en ook blijkens de toelichtingen der regering, ten sterkste beoogt, om alle subsidiën langzamerhand te doen verdwijnen, dewijl zij eene groote aanleiding geven tot mindere spaarzaamheid bij de armbesturen, terwijl de uitoefening der vrije liefdadigheid er door belemmerd wordt. Het Israëlitisch armbestuur en den heer *v. Lier* hebben aangevoerd, dat men althans voor dit jaar wel zou doen het genoemde beginsel niet zoo streng toe te passen: maar juist voor dit jaar, zegt Spr., zou de komm. er bezwaar in zien daarvan af te wijken, omdat in hetzelve even als in het afgeloopen jaar door den zachten winter en den veelverminderden prijs der levensmiddelen bijzonder gunstige omstandigheden voor de armenverpleging hebben bestaan. Daarbij is het der komm. ook voorgekomen, dat blijkbaar in de overgelegde begrooting eene strekking lag om tot een hoog cijfer te geraken. Spr. wijst alleen op den post voor dokter en apotheker, waarop blijkens de rekening over het afgeloopen jaar *f* 200 is betaald en dien men nu op *f* 300 gebragt heeft; Spr. acht dat voorbeeld genoeg, om te doen zien, dat men wel eene begrooting kan maken, waarnaar men berekent zekere som als subsidie noodig te zullen hebben, maar dat men alleen door vergelijking der rekening en begrooting de ware behoefte kan bepalen. Op grond nu hiervan heeft de komm. gemeend te moeten adviseren, zich gestreng te houden aan het aangenomen stelsel, daar ook met eene subsidie van *f* 400 door het Israël. armbestuur aan zijne verpligtingen zal kunnen worden voldaan. Er wordt door den heer *v. Lier* nu gedreigd, dat het zijn ontslag zal nemen, en de armen overzenden aan het algemeen armbestuur, maar dat moet voor den raad geen bezwaar opleveren; goede armbestuurders — en Spr. heeft de volle overtuiging, dat de leden van het Israëlitisch armbestuur uitmuntende genoemd mogen worden — zullen onder de tegenwoordige omstandigheden niet tot dat uiterste komen, en Spr. gelooft, dat al kwam men daartoe, het burg. armbestuur thans zoo goed geregeld is, dat het niet zou schroomen die armen te ontvangen, maar op zijne voorwaarden.

De heer *v. Lier* erkent dat de nieuwe wet aanleiding geeft om de zucht naar verhooging van subsidien zooveel mogelijk te breidelen; doch Spr. meent dat men niet uit het oog mag verliezen, dat zij niet verbiedt te subsidiëren; zij geeft slechts de vereischten daarvoor op, en daaraan is voldaan, blijkens de voordragt, en dan vraagt Spr. of de verhooging van *f* 50 wel naam mag hebben. In eene verg. in eene der grootste steden van dit rijk, zegt Spr., zijn onlangs diskussien over hetzelfde onderwerp gevoerd, en hebben eenige leden het stelsel dat men nu aanneemt, genoemd een stelsel van uithongering. Spr. meent dat dit te ver gaat, maar wijst op de motieven van de wet en herhaalt, dat er hier alleen sprake van kan zijn of voldaan is aan wat zij vordert; dat is geschied, en waarom zal men dan nu weigeren, als het armbestuur bewijst, dat het behoefte heeft aan die *f* 500? — waarop zal men dat bestuur dan in de verpligting brengen zijne betrekking neêr te leggen. De gunstige omstan-digheden waarop de heer *Boer* gewezen heeft, meent Spr, dat zeker wel in aanmerking komen, maar op zulk eene kleine som als het hier geldt zullen zij weinig afdoen. Wat aangaat de verhooging voor genees-heer, heelmeester en apotheker, Spr. weet niet waartoe men die aanvoert; hij heeft wel hooren spreken van eene strekking om de begrooting zooveel mogelijk op te voeren, maar hij kan zich niet voorstellen, waar om die strekking zou hebben bestaan, want uit alle omstandigheden blijkt voldoende, dat men geregt-vaardigd is om de aanvraag te doen, terwijl onder den bedoelden post mede is begrepen hetgeen aan arme *zieken* wordt verstrekt. De begrooting meent Spr. ook, dat minder in aanmerking kan komen maar dat meer bepaald moet worden gelet op de werkelijke behoefte, en nu blijkt overtuigend, dat de behoefte bestaat en *f* 50 niet gemist kan worden. Spr. gelooft dat dit alles moet strekken om de sub althans niet te doen verminderen.

De voordragt in stemming gebragt, wordt met 1 stemmen tegen die van den heer *v. Lier* aangenomen.

Aan de orde is de konklusie van het rapport betreffende de weigering der regenten van de gods en gasthuizen tot toelating in hun midden van den heer *v. Rees.*

De heer *Pabst* rekent zich verpligt zijnen dank te betuigen aan de leden der kommissie in den zaak, voor de vele onderzoekingen, die zij heb-ben aangewend en het heldere licht, dat zij daardoor hebben verspreid over eene zaak waarin men alleen door verwarring kon komen tot het resultaat, hetwelk regenten verlangen. Hij is zoozeer overtuigd van de goede bedoelingen der regenten, dat hij geen oogen-blik twijfelt of zij zullen na aandachtige lezing van het belangrijk rapport bekennen, dat zij hebben gedwaald, en zoo hoopt hij dat een waardig einde aan het bestaande verschil zal komen, waarvan de beslissing zich bij den aanvang zoo moeijelijk liet aanzien. Voor hen echter, die het bestaande ver-schil onbevooroordeeld beschouwen, is het zeer gemakkelijk tot eene beslissiug te komen; met weinig woorden zal Spr. zijne zienswijze uit het rapport en eigen onderzoekingen geput, mededeelen. De revo-lutie van het einde der vorige eeuw, had ook de fondsen der menigvuldige gods- of gasthuizen te Utrecht verminderd en voor het meerendeel gesloopt. In dien noodlottigen toestand, bragt Oranje orde en bij K. B. van 1817 werden de fondsen vereenigd en bepaald, dat het bestuur der gods- en gasthuizen op nieuw zou worden zamengesteld uit eenige over-gebleven regenteu en leden uit den raad. Dit heeft voortgeduurd tot het jaar 1829, toen men het vroe-ger op 15 bepaalde getal regenten wilde aangevuld hebben. Do overgebleven regenten verlangden, dat het getal op 12 zoude bepaald worden en dat 6 le-den daarvan uit de burgerij, 6 uit den raad zouden worden gekozen, de eerste op voordragt van het kollegie. De raad heeft aan dat verlangen slechts gedeeltelijk voldaan; zij bepaalde het aantal op 13, maar omtrent de benoeming verwees zij naar art. 68 van het regerings-reglement voor Utrecht, dat bepaald voorschrijft: dat de leden der gods- en gasthuizen door den raad moeten worden benoemd. De ge-meentewet waaronder men thans leeft, geeft die be-noeming weder aan den raad en het is alzoo te vergeefs, dat de tegenwoordige regenten zich beroe-pen op oude fundatiebrieven, daar die brieven alle door het K. B. van 1817 zijn vervangen. Behalve de provinciale almanak, waarin de regenten worden verdeeld in: regenten uit de burgerij en regenten uit den raad, bestaat er geen enkel stuk, waaruit blijkt, dat die verdeeling, ooit in de bedoeling van den raad der stad Utrecht heeft gelegen, veel minder is er een spoor van te vinden in het K. B. van 1817. Iets anders dus te willen doordrijven, kan alleen door eene scheve voorstelling der facta den schijn van regt verkrijgen, en de zaak is zoo duide-lijk, dat het zich niet laat verwachten, dat regenten na inzage van het rapport, stijfhoofdig het tegendeel zullen blijven vasthouden, waarom Spr. ook zeker is, dat de raad niet tot andere middelen, dan over-tuiging zal behoeven over te gaan. Ten slotte meent Spr. dat het voorgevallene het wenschelijke aantoont, om den raad te doen overgaan, den regenten der gods- en gasthuizen eene periodieke aftreding voor te schrijven, daar het langdurig zitting hebben in dat kollegie, aanleiding schijnt te geven, om niet alleen voor anderen geene plaats te maken, maar het steeds aan te vullen uit hen, die *aangenaam* zijn, zooals in oude dagen werd gezegd.

Wordt hierop overgegaan tot de stemming, waarbij, de heer *v. Cleeff* zich verwijderd hebbende, 16 leden zich voor het voorstel verklaren en de heeren *Trip*, *Jongeneel*, *Boer* en *de Jong* zich van de stemming onthouden, waarover eene woordenwisseling gevoerd wordt tusschen de heeren *Schuller*, *v. Lier*, *de Muralt*, *de Jong*, *Boer*, *Pabst*, *Hengelaar* en den *Voorz.*

Niets meer aan de orde zijnde, wordt de verg. gesloten.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.